



MISVISENDE OG MANGELFULL STATISTIKK OM NAKKESKADER

Norsk helsevesen har sluttet seg til en internasjonal consensus om å anvende skadegrader (WAD I - IV) og kriterier fra Quebec Taks Force (1995). I den offentlige utredningen om "Nakkeslengassosierte nakkeskader" (Shdir 2006) anser man det som viktig at disse skadegradene/kriteriene er kjent, og "beskrives i pasientjournalene, og at WAD klassifiseringene brukes i forskningen slik at resultatene blir sammenlignbar i internasjonal litteratur" (s.8). Som svar på skriftlig spørsmål framsatt av representanten Fredriksen 14 nov. 2008, svarte helseminister Bjarne Håkon Hansen at Helsedirektoratet hadde vært i kontakt med Norsk pasientregister for å få ut data - uten at det hadde vært mulig å få fram tall for skadde fordelt på de fire skadegradene. Det betyr i klartekst at Norge mangler pålitelig statistikk for denne pasientgruppen.

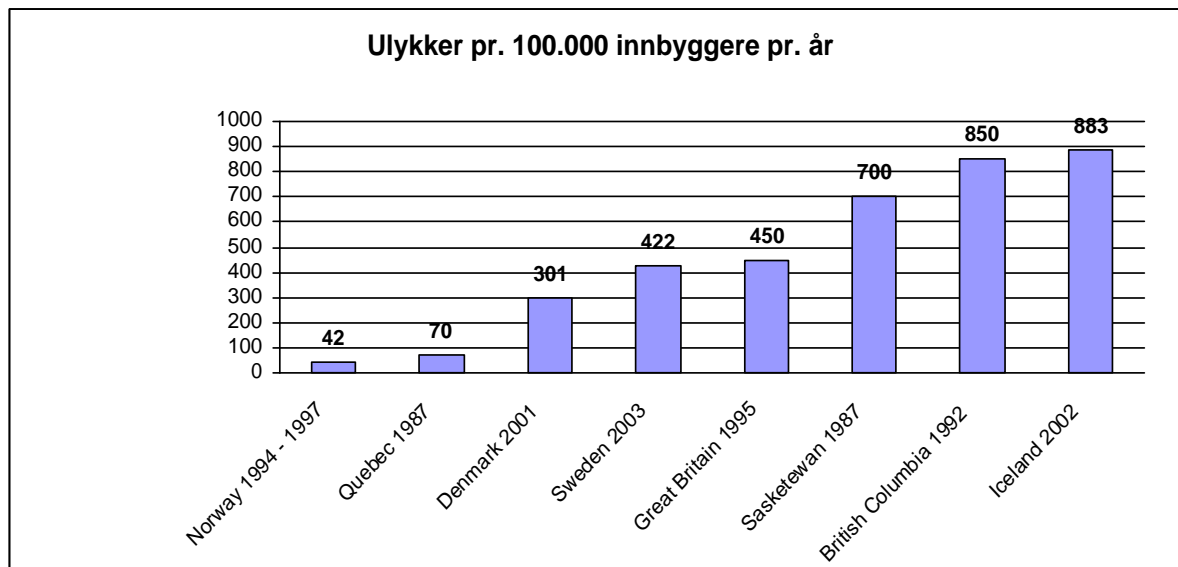
Som kjent har **nakkeslengskader** vært tema for to norske offentlige utredninger. Den første var "SMM-rapport nr. 5/2000 **Nakkeslengskade – Diagnostikk og evaluering**". I begge rapportene viser bruken av begrepet **nakkesleng** at dette dreier seg om nakkeskader av grad **I** og **II** av **WAD**

I begge utredningene blir tallet på slike skader anslått til ca. 2000 pr. år

SKADESTATISTIKK

LFN mener at dette anslaget er for lavt og gir et helt fortegnnet bilde av omfanget av slike skader. Tallet på **2000** nakkeskader pr. år tilsvarer ca. **42** tilfeller pr.100 000 innbyggere. Tilsvarende tall for Sverige er **422**, altså **ti ganger høyere**. Se tabellen under.

Tabell: Tallene er hentet fra doktorgradsarbeidet til Eithor Kristjanson - Reykjavik 2003



TALL FRA DEN SVENSKKE WHIPLASHKOMMISSIONEN

Vi vil bruke tall fra Sverige som sammenligningsgrunnlag fordi man i Sverige har et godt statistisk grunnlagsmateriale, og fordi man i forbindelse med **Whiplashkommissjonens sluttrapport** (2005), la fram tall som vi mener er relevante også for Norge.



I Sverige får forsikringsbransjen årlig melding om ca **30 000** whiplashskader etter **trafikkulykker**. Både i Sverige og i Norge brukes betegnelsen whiplashskader / nakkeslengskader om skadegradene **I** og **II** av **WAD**.

I følge kommissionen vil ca 5% av disse 30 000 , altså ca.1500 få en invaliditetsgrad på 10% eller mer. Ca. 500 vil årlig bli 100% arbeidsufør.

Vi vil understreke at disse tallene kun gjelder **trafikkulykker**. Nakkeskader oppstår imidlertid i mange andre sammenhenger som f. eks.ved arbeidsulykker, eller ved fall/uhell i forbindelse med sport/idrett. I internasjonal statistikk regner man med at ca. 40-50% av alle nakkeskadene skyldes slike forhold.

I eksempelet under velger vi å bruke laveste anslag. For å få fram tall som viser alle nakkeskader – uansett skadeårsak – må tallene fra **Whiplashkommissionen** oppjusteres.

I Sverige blir da tallet på nakkeskader - uansett årsak:	$30\ 000/60 \times 100$	=	ca. 50 000
Antall skadde med mer enn 10 % invaliditet utgjør 5%:	$50\ 000/100 \times 5$	=	ca. 2 500
Tallet på skadde som blir 100% arbeidsufør utgjør:	$500/60 \times 100$	=	ca. 800

Hvis vi antar at skadefrekvensen er lik i Norge og Sverige, og justerer for folketallet som er ca.9 millioner i Sverige og ca.4,8 millioner i Norge, så blir **tilsvarende tall for Norge**:

Totalt antall nakkeskadde med skadegrad I og II av WAD:	$50\ 000/9 \times 4,8$	=	ca. 26 000
Skadde med mer enn 10% invaliditet (ca. 5%):	$26\ 000/100 \times 5$	=	ca. 1 350
Skadde som blir 100% arbeidsufør :	$800/9 \times 4,8$	=	ca. 400

I den siste internasjonale forskningsrapporten om skader av WAD gradene I- III, **”Neck Pain and the Decade of the Bone and Joint 2000-2010”**, gjengitt i det anerkjente medisinske tidsskriftet Spine, mars 2008, oppgis følgende:

*” Neck pain after **traffic collisions** is common; the most recent figures suggest that more than **300 persons (per 100, 000 in the population) are seen in emergency department every year”***

Dersom man legger til de ca. 40% som pådrar seg slike skader i andre sammenhenger enn trafikkulykker, så vil tilsvarende tall for Norges del bli ca. **24 000**. Vi gjentar at dette er et lavt anslag

Dersom man legger til grunn at fordelingen mellom skadde i trafikkulykker og skadde av andre årsaker er 50-50, vil anslaget bli høyere

I forhold til Whiplashkommisionen vil anslaget på nakkeskadde i Norge bli ca **32 000**, og i forhold til tallene fra Spine vil tallet bli ca. **29 000**

Vår konklusjon er at tallet på **2000** nakkeskadde pr år -som norsk helsevesen opererer med - er grovt misvisende. Tallet er antakelig 10-15 ganger høyere

For AU i LFN
Turid Monsen/ Thorleif Næss